

**Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Нурлат шәһәре Советы**

КАРАР

19 август 2019 ел

№ 151

**«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре»
муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга үзгәрешләр кертелүгә бәйле рәвештә, Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советының 2012 елның 12 сентябрдәге 64 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертүне кушымта нигезендә (Нурлат шәһәре Советының 2014 елның 08 апрелдәге 123 номерлы, 2015 елның 25 мартындагы 168 номерлы, 2016 елның 09 июнәдәге 28 номерлы, 2017 елның 22 маендагы 48 номерлы һәм 2018 елның 24 августындагы 88 номерлы, 2019 елның 28 ноябрдәге 126 номерлы карары белән кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) расларга.

2. Әлеге карарны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве өчен жиберергә.

3. Әлеге карар «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 44 статьясындагы 8 өлеше нигезендә үз көченә керә дип билгеләргә.

4. Карарны дәүләт теркәвенә алганнан соң, әлеге карарны массакуләм мәгълүмат чараларында, шул исәптән Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Нурлат шәһәре Советы рәисе

А.С. Әхмәтшин

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының «Нурлат шәһәре» муниципаль берәмлеге» Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр

1. Уставның «Жирлекнең жирле үзидарә органнары структурасы» 4нче статьясын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

1. Жирлекнең жирле үзидарә органнары структурасына жирлек советы, жирлек башлыгы, жирлекнең ревизион комиссиясе керә.

2. Жирлекнең башкарма комитеты жирлек Башкарма комитетының вәкаләтләрен «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы (алга таба - район башкарма комитеты) муниципаль берәмлек башкарма комитетына үтәү йөкләнүенә бәйле рәвештә төзелми.

3. Жирлекнең жирле үзидарә органнары структурасын үзгәртү әлеге Уставка үзгәрешләр кертү юлы белән башкарыла.

4. Депутатлар Советының жирле үзидарә органнары структурасын, жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен үзгәртү турындагы карары, күрсәтелгән карарны кабул иткән депутатлар Советы вәкаләтләре вакыты чыккач, (жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай затларының вәкаләтләре, вәкаләтләре срогы һәм сайлау тәртибенән тыш), «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очраклардан тыш, үз көченә керә.

2. Уставның «Жирлек Советы депутаты статусы» 29нчы статьясын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

1. Жирлек депутаты вәкаләтләре аны сайлаган көннән башлана һәм яңа чакырылыш жирлек Советы эшли башлаган көннән туктатыла.

2. Жирлек Советы депутаты, әлеге Устав билгеләгән очраклардан тыш, төп эшеннән азат ителмәгән нигездә вазыйфай бурычларын үтәү белән беррәттән депутат эшчәнлеген алып бара.

3. Жирлек Советы депутаты статусына бәйле чикләүләр федераль законнар белән билгеләнә.

4. Жирлек Советы депутаты «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны, бурычларны үтәргә тиеш. Жирлек Советы депутатының вәкаләтләре «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп торы турында» 2012 елның 3 декабрдәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлары (кертемнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, әгәр Федераль законда башкасы каралмаса, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны, йөкләмәләренә үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла.

5. Жирлек Советы депутатына Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав, жирлек Советы карарлары нигезендә үз вәкаләтләрен тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тәэмин ителә.

6. Жирлек Советы депутаты жирлек Советы тарафыннан раслана торган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә тиеш, алар шул исәптән депутатның түбәндәге йөкләмәләрен үз эченә алган кагыйдәләренә үтәргә тиеш:

1) шәхсэн яисә үзенең яқын туганнарына кагылышлы мәсьәләләренә хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусын файдаланмаса;

2) депутат бурычларын объектив башкарганда шик тудырырлык үз-үзен тотудан тыелырга, шулай ук аның абруена яисә жирлек Советы абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы очракларда катнашудан тайпылырга тырышырга;

3) мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү куркынычы булганда - шәхси кызыксыну депутат бурычларын объектив үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясый ала торган ситуаци очрагында, бу хакта жирлек Советына хәбәр итәргә һәм аның әлеге конфликтны булдырмауга яисә жайга салуга юнәлдерелгән карарны үтәргә тиеш;

4) жирлек Советында билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә;

5) депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган белешмәләргә фаш итмәскә һәм файдаланмаска;

6) депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссуда, хезмәт күрсәтүләр, күнел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) кабул итмәскә.

7. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы жирлек Советы депутаты түбәндәге гамәлләргә башкарырга хокуклы түгел:

1) шәхсэн яисә ышанычлы затлар аша эшкуарлык эшчәнлегә белән шөгыйльләнергә;

2) түбәндәге очраклардан тыш, коммерцияле яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) сәyasi партия белән идарә итүдә, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтендә катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәyasi партия белән идарә итүдә катнашудан, һөнәри берлек органыннан, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтләренең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш) Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итеп катнашу;

в) Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре Советында, муниципаль берәмлекләргә бүтән берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек муниципаль берәмлекне гамәлгә куючы (катнашучы) муниципаль берәмлек булган оешманың идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә оешманы гамәлгә куючы (акционер) тарафыннан оешманы гамәлгә куючының вәкаләтләрен муниципаль берәмлек исемнән гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә түләүсез нигездә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар.

3) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Шулай ук вакытта укытучылар, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит дөләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданны булмаган затлар акчалары исәбеннән генә, әгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса финанслана алмый;

4) Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтү советлары, коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган чит ил оешмалары һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

3. Уставның «Жирлекнең башкарма комитеты - жирлек жирле үзидарәсенә башкарма-күрсәтмә органы» 45нче статьясын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«Статья 45. Жирле администрация

1. Шәһәр жирлегенә башкарма-боеру органы вәкаләтләрен үтәү федераль законнар нигезендә район Башкарма комитетына йөкләнә.

2. Район Башкарма комитеты житәкчесә әлегә статьяның 1 пунктында күрсәтелгән вәкаләтләренә үтәү өлешендә Нурлат шәһәре Советы тарафыннан контрольдә тотыла һәм хисап тотат.

4. Уставның «Жирлекнең башкарма комитеты структурасы» 46нчы статьясы үз көчән югалткан дип санарга.

5. Уставның «Жирлекнең башкарма комитеты житәкчесә» 48нче статьясы үз көчән югалткан дип санарга.

6. Уставның «Жирлекнең башкарма комитеты житәкчесән билгеләү тәртибә» 49нчы статьясы үз көчән югалткан дип санарга.

7. Уставның «Жирлек башкарма комитеты житәкчесенә вәкаләтләре вакыты» 50нче статьясы үз көчән югалткан дип санарга.

8. Уставның «Жирлек башкарма комитеты житәкчесә вәкаләтләре» 51 статьясы үз көчән югалткан дип санарга.

9. Уставның «Жирлек башкарма комитеты житәкчесә вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату» 52нче статьясы үз көчән югалткан дип санарга.

10. Уставның «Жирлек Советы, жирлек башлыгы, жирлек башкарма комитеты һәм башка жирле үзидарә органнының үзара хезмәттәшлегә нигезләре» 54 статьясын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

1. Әлегә Уставта билгеләнгән вәкаләтләренә бүлү нигезендә жирлек Советы, жирлек башлыгы һәм район Башкарма комитеты мөстәкыйль рәвештә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыралар.

2. Жирлек советы һәм район Башкарма комитеты жирлекнең икътисади һәм социаль үсеш процесслары белән нәтижәле идарә итү максатларында, әлегә Устав формаларында һәм аның халқы мәнфәгатьләрендә үзара хезмәттәшлек итәргә бурычлы.

3. Жирлек Советы һәм районның Башкарма комитеты кабул ителгән норматив хокукый актларны имза салган көннән алып жиде көн эчендә бер-берсенә юллайлар.

4. Жирлек Советы, жирлек башлыгы район Башкарма комитеты житәкчесәнә район башкарма комитеты житәкчесенә, район Башкарма комитетының башка вазыйфай затларының хокукый актларын кабул итү, гамәлдән чыгару яки үзгәртү турындагы тәкъдим белән мөрәжәгать итәргә, шулай ук аларга суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

5. Район Башкарма комитеты житәкчесә жирлек Советына, жирлек Советының хокукый актларын кабул итү, гамәлдән чыгару, үзгәртү турындагы тәкъдим белән жирлек башлыгына мөрәжәгать итәргә хокуклы, шулай ук аларга суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

6. Жирлек башлыгы район Башкарма комитеты житәкчесәнә жирлек Советының эш планнарын һәм жирлек Советы карарлары проектларын жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә жибәрә.

7. Жирлек Советы һәм аның органны, жирлек башлыгы үткәрә торган утырышларда, киңәш бирү тавышы хокукына ия район башкарма комитеты житәкчесә, аның урынбасары яисә алар вәкаләт биргән затлар катнашырга хокуклы. Район Башкарма комитетының вазыйфай затлары, язма чакыру булса да, жирлек Советы утырышларында катнашырга тиеш.

8. Район Башкарма комитеты житәкчесе үткәрә торган утырышларда жирлек башлыгы, жирлек Советы депутатлары катнашырга хокуклы.

9. Жирлекнең башка жирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеге тәртибе жирлек советы тарафыннан билгеләнә ала.

11. Уставның «Юридик зат хокукларына ия жирлекнең жирле үзидарә органнары» 57нче статьясын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

Федераль закон һәм әлеге Устав нигезендә юридик зат хокуклары жирлек Советы бирелә.

12. Уставның «Юридик затлар буларак жирлекнең жирле үзидарә органнары» 58нче статьясын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

1. Район Башкарма комитеты житәкчесе - “Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре” муниципаль берәмлеге башкарма-күрсәтмә органы вәкаләтләрән башкарганда, Жирлек башлыгы жирлек исемнән милек сатып алырга һәм башка хокукларны вазифаларны гамәлгә ашырырга, судта ышанычнамәсез чыгыш ясарга мөмкин.

2. Жирлекнең юридик зат хокукларына ия жирле үзидарә органнары идарә итү функцияләрән гамәлгә ашыру өчен төзелә торган муниципаль учреждениеләр булып тора һәм федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә юридик затлар буларак дәүләт теркәве узарга тиеш.

13. Уставның «Жирлекнең дәүләт алдындагы жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфай затларының җаваплылыгы» 63нче статьясын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

1. Федераль законнар нигезендә жирлек Советының, жирлек башлыгының, район Башкарма комитеты житәкчесенә «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре» муниципаль берәмлегенә башкарма-күрсәтмә органы вәкаләтләрән үтәгәндә җаваплылыгы дәүләт алдында Россия Федерациясә Конституциясен, федераль конституциячел законнары, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм әлеге Уставны бозган очракта, шулай ук жирлекнең жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрән тиешенчә гамәлгә ашырмаган очракта, тиешле суд карары нигезендә башлана.

2. Жирлек Советын тарату, жирлек башлыгы, район Башкарма комитеты житәкчесенә вазыйфасыннан ваз кичү һәм отставкага жиберү нигезләре һәм тәртибе «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнә.

14. Уставның «Жирлекнең муниципаль хокукый актлары системасы» 65нче статьясын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

1. Жирлекнең муниципаль хокукый актлары системасына түбәндәгеләр керә:

1) Жирлек уставы, жирле референдумда кабул ителгән хокукый актлар;

2) жирлек Советының норматив һәм башка хокукый актлары;

3) жирлек башлыгының хокукый актлары, «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре» муниципаль берәмлеге башкарма-күрсәтмә органы, әлеге Уставта каралган жирле үзидарәнең башка органнары һәм вазыйфай затлары вәкаләтләрән үтәгәндә, район Башкарма комитеты житәкчесе карарлары һәм күрсәтмәләре.

2. Жирлек уставы һәм жирле референдумда кабул ителгән хокукый актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән карарлар муниципаль норматив хокукый актлар системасында югары юридик көчкә ия актлары булып тора, турыдан-туры гамәлдә була һәм жирлекнең бөтен территориясендә кулланыла.

Башка муниципаль норматив хокукый актлар элге Уставка һәм жирле референдумда кабул ителгән хокукый актларга каршы килмәскә тиеш.

3. Жирле үзидарәнең органнары һәм вазыйфаи затлары кабул иткән муниципаль хокукый актлар жирлекнең бөтен территориясендә һичшиксез үтәлергә тиеш.

15. Уставның «Жирлекнең жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары кабул итә торган муниципаль хокукый актларның төрләре» 67 статьясын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

1. Жирлекнең жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары үзләренә йөкләнгән вәкаләтләренә үтәү йөзеннән түбәндәге муниципаль хокукый актлар чыгара:

1) Жирлек Советы - жирлек Советы карарлары;

2) Жирлек башлыгы - жирлек башлыгының карарлары һәм күрсәтмәләре;

3) Район Башкарма комитеты житәкчесе - район Башкарма комитеты житәкчесенә «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре» муниципаль берәмлеге башкарма-күрсәтмә органы вәкаләтләрен башкарганга карарлары һәм күрсәтмәләре.

2. Жирлек жирле үзидарәсенә башка вазыйфаи затлары элге Уставка, аларның статусын билгеләүче башка муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән үз вәкаләтләре чикләрендә күрсәтмәләр һәм боерыклар чыгара.

3. Жирле үзидарәнең органнары һәм вазыйфаи затлары кабул иткән муниципаль хокукый актлар шәһәр жирлегенә бөтен территориясендә һичшиксез үтәлергә тиеш.

4. Муниципаль хокукый актларны үтәмәгән өчен гражданныр, оешмалар житәкчеләре, дәүләт хакимияте органнарының һәм жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары федераль законнар һәм административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә жавап тоталар.

5. Шәһәр жирлегенә муниципаль хокукый актлары Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль конституциячел законнарга, федераль законнарга һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларына, шулай ук Татарстан Республикасы Конституциясенә, Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларына каршы килмәскә тиеш.

6. Муниципаль хокукый актлар юкка чыгарылырга яисә аларның гамәлдә булуы тиешле муниципаль хокукый актны кабул иткән (чыгарган) жирле үзидарә органнары яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары тарафыннан, мондый органнар яисә тиешле вазыйфалар бетерелгән йә күрсәтелгән органнарның яисә вазыйфаи затларның - жирле үзидарә органнары яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи затларының вәкаләтләре исемлеге үзгәргән очракта, муниципаль хокукый актның гамәлдә булуын туктатып тору вакытына тиешле муниципаль хокукый актны, шулай ук суд тарафыннан кабул итү (чыгару) кертелгән, ә жирле үзидарә органнары тарафыннан федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны жайга сала торган өлешендә - тиешенчә Россия Федерациясе дәүләт хакимиятенә вәкаләтле органы йә Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә вәкаләтле органы йә Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә вәкаләтле органы тарафыннан вәкаләтләр исемлеген үзгәртү туктатылырга мөмкин.

7. Норматив характердагы булмаган муниципаль хокукый актның гамәлдә булуы аны кабул иткән (чыгарган) жирле үзидарә органы яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи заты тарафыннан Россия Федерациясе Президенты каршындагы эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкиленә эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкиле тарафыннан бирелгән тиешле күрсәтмә алынган очракта кичекмәстән туктатылып тора. Алынган күрсәтмәне үтәү турында районның Башкарма комитеты яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары Россия Федерациясе Президенты каршындагы эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилгә өч көн эчендә, ә шәһәр жирлеге Советы карар кабул ителгән көннән алып өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр итәргә тиеш.

8. Эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыру мәсьәләләренә кагылышлы муниципаль норматив хокукый актлар, эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезләмәләрне ачыклау максатларында, Татарстан Республикасы законы нигезендә муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә жирле үзидарә органнары уздыра торган экспертиза узарга тиеш.

16. Уставның «Муниципаль хокукый актларны эзерләү» 68нче статьясын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

1. Муниципаль хокукый актлар проектлары жирлек башлыгы, жирлек Советы депутатлары, район Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре» муниципаль берәмлегенә башкарма-күрсәтмә органы вәкаләтләрен үтәгәндә, территорияль ижтимагый үзидарә органнары, гражданның инициатив төркемнәре, шулай ук жирлекнең аны алып бару мәсьәләләре буенча Ревизион комиссиясе тарафыннан кертеләргә мөмкин.

2. Прокурор, гамәлдәге муниципаль норматив хокукый актларны камилләштерү кирәклеген үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру барышында билгеләгәндә, муниципаль норматив хокукый актларны үзгәртү, гамәлдән чыгару яисә кабул итү турында тәкъдимнәр һәм проектлар кертәргә хокуклы.

3. Муниципаль хокукый актлар проектларын кертү тәртибе, аларга теркәлә торган документларның исемлеге һәм формасы тиешенчә жирлек Советы Регламенты, жирлек башлыгы, район Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан билгеләнә.

4. Эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыру мәсьәләләренә кагылышлы муниципаль норматив хокукый актлар проектлары жирле үзидарә органнары тарафыннан Татарстан Республикасы Законы нигезендә муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган жайга салу йогынтысын бәяләргә тиеш.

Муниципаль норматив хокукый актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү жирле үзидарә органнары (жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары) тарафыннан «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

5. Эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыру мәсьәләләренә кагылышлы муниципаль норматив хокукый актларга Экспертиза эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезләмәләрне ачыклау максатларында үткәрелә.

6. Муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә тиешле жирле үзидарә органнарында расланган планнар нигезендә жирле үзидарә органнары (жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары) тарафыннан муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

17. Уставның «Жирлекнең башкарма комитеты житәкчесенә хокукый актлары» 71нче статьясы үз көчен югалткан дип санарга.

18. Уставның «Муниципаль норматив хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм аларның үз көченә керү тәртибе» 72 статьясын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

1. Жирлек Советы карарлары, әгәр әлегә карар белән башкасы билгеләнмәгән булса, жирлек башлыгы кул куйган көннән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Жирлек Советының салымнар һәм жыемнар турындагы норматив хокукый актлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә керә.

Жирлек Советының жирлекнең Уставын кабул итү яки әлеге Уставка үзгәрешләр керту турындагы карарлары Федераль законда, әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә.

2. Жирлек башлыгының, район Башкарма комитеты житәкчесенен, жирле үзидарәнең башка вазыйфаи затларының хокукый актлары, әгәр актларда башкасы билгеләнмәгән булса, аларга кул куелган көннән үз көченә керә.

3. Кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы, гамәлгә куючы муниципаль берәмлек булган оешмаларның хокукый статусын билгели торган, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган шартнамәләр рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң үз көченә керә.

Жирле үзидарә органнары арасында төзелгән муниципаль хокукый актны яисә килешүне рәсми бастырып чыгару булып аның тулы текстын тиешле муниципаль берәмлектә таратыла торган вакытлы матбугат басмасында беренче бастырып чыгару санала.

Муниципаль хокукый актларны һәм килешүләрне рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирле үзидарә органнары шулай ук “Интернет” челтәре басмасыннан файдаланырга хокуклы. Муниципаль хокукый актның тулы тексты рәсми челтәр басмасында басылып чыккан (урнаштырылган) очракта, күләмле график һәм таблица формасындагы кушымталар басмада китерелмәскә мөмкин;

4. Һәр муниципаль хокукый актта аның реквизитлары: исеме, имза салу датасы (жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән хокукый актлар өчен - шулай ук аны жирлек советы кабул иткән дата), теркәү номеры, хокукый актны имзалаган вазыйфаи затның исеме, мөһер була.

5. Жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы, аның үтәлеше турындагы, жирле салымнар һәм жыемнар билгеләү турындагы карарлары, жирлек Советы регламенты, жирлек советы, жирлек башлыгы, жирлек башкарма комитеты житәкчесе кабул иткән башка норматив хокукый актлар аларга кул куйган көннән алып жиде көн эчендә рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш, моңа федераль закон белән таратылуы чикләнгән белешмәләр булган муниципаль норматив хокукый актлар яисә аларның аерым нигезләмәләре керми.

6. Муниципаль сайлауларны, жирле референдумны, чакыртып алу буенча тавыш бирүне билгеләү турында, жирлек Советы депутатын үзгәртү, үзгәртеп кору, жирлек башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау, район Башкарма комитеты житәкчесен һәм аның урынбасарын билгеләп кую мәсьәләләре буенча шулай ук муниципаль сайлауларны, жирле референдумны, жирлек Советы депутатын билгеләү турында норматив булмаган хокукый актлар мәжбүри рәвештә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

7. Законнар яисә әлеге Устав нигезендә рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелмәгән) норматив булмаган хокукый актлар аларны чыгарган органнар яисә жирлек жирле үзидарәсенен вазыйфаи затлары карары буенча бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) мөмкин.

8. Бастырып чыгарганда (халыкка житкергәндә) муниципаль хокукый акт реквизитлары, жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешү күрсәтелә.

Жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган муниципаль хокукый актларны, килешүләрне рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) түбәндәгечә гамәлгә ашырыла:

- хокукый акт текстын жирлекнең жирле үзидарә органнары гамәлгә куйган басма массакуләм мәгълүмат чараларында йә жирлек территориясендә таратыла торган башка басма массакуләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару. Хокукый акт текстын башка басма массакуләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарганда әлеге бастырып чыгаруның рәсми булуы хақында тамга булырга тиеш;

- жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган хокукый акт текстын, килешүне урнаштыру яисә хокукый акт проекты «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталында районның рәсми сайтында, «Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталы»нда, «Россия Федерациясендә норматив хокукый актлар» Россия Федерациясе Юстиция министрлыгы порталында (<http://хокук-минюст.рф>);

- Жирлектә яшәүчеләргә жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган хокукый акт текстын, шул исәптән махсус матбугат басмасы рәвешендә төзелә торган килешүне үзәкләштерелгән тәртиптә тарату (житкерү);

- хокукый акт текстын, жирле үзидарә органнары арасында жирлекнең торак пунктлары территориясендә махсус мәгълүмат стендларында төзелә торган килешүне урнаштыру. Күрсәтелгән стендларның саны һәм аларның урнашу урыннары жирлек Советы тарафыннан раслана һәм жирлек халкы тарафыннан муниципаль хокукый акт тексты белән каршылыксыз танышу мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш.

9. Муниципаль хокукый акты, жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүне бастырганда (халыкка житкергәндә) массакуләм мәгълүмат чараларының басма чарасына чыгу датасы яисә акты жибәрү (тарату) датасына яки аны мәгълүмат стендында урнаштыру датасына туры килергә тиешле тиешле тиешле акты бастырып чыгару датасы турында белешмәләр күрсәтелергә тиеш.

10. Кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы, жирле үзидарә органнарының, муниципаль предприятиеләренә һәм учреждениеләренә хокукый статусын билгеләүче муниципаль норматив хокукый актлар, жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләренә хокукый статусын билгеләүче муниципаль норматив хокукый актлар, законнарда билгеләнгән срокларда Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына кертү өчен, жирлек башлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгына жибәрелә.

19. Уставның «Жирлектә бюджет процессы» 79нчы статьясын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

1. Жирлек бюджетын формалаштыру, раслау, үтәү һәм аның үтәлешен тикшереп тору жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль рәвештә гамәлгә ашырыла. Жирлек бюджетын формалаштыру, раслау һәм үтәү тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы, федераль законнар һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә.

2. Жирле бюджет проекты, жирле бюджетны раслау турындагы карар, аның үтәлеше турындагы еллык хисап, жирле бюджетны үтәү барышы һәм жирле үзидарә органнарының муниципаль хезмәткәрләренә, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә саны турында квартал саен белешмәләр, аларның хезмәте өчен түләүгә факттагы чыгымнарны күрсәтеп, рәсми басылып чыгарга тиеш.

3. Жирле салымнар турында муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү хакында жирлек Советының муниципаль норматив хокукый актлары, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган, чираттагы финанс елында һәм план чорына үз көченә керә торган Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен үзгәртүгә китерә торган жирлек Советының муниципаль норматив хокукый актлары чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турында карар проекты советына кертелгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

4. Жирлек бюджеты проекты Татарстан Республикасы Бюджет кодексында каралган срокка төзелә һәм раслана.

5. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Жирлек бюджеты проекты Жирлекнең чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатларында социаль-иқтисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

6. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Жирлек бюджеты проекты Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Устав нигезендә районның Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә һәм срокларда төзелә.

7. Шәһәр жирлеге бюджеты проектын чираттагы финанс елына һәм план чорына түзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

- Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Федераль Собраниясенә Россия Федерациясе Президенты юлламасы нигезләмәләре;

- Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлламасы;

- шәһәр жирлегенәң бюджет сәясәтенәң төп юнәлешләре һәм шәһәр жирлегенәң салым сәясәтенәң төп юнәлешләре;

- шәһәр жирлегенәң социаль-икътисадый үсешен фаразлау;

- шәһәр жирлегенәң бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразы проекты) озак сроклы чорга;

- шәһәр жирлегенәң муниципаль программаларында (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программалар проектларында).

8. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карарда бюджет керемнәренәң гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты керә торган бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш.

9. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Жирлек бюджеты турындагы карарда Россия Федерациясенәң бюджет законнары белән билгеләнмәгән очракта, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәренә бүлү нормативлары булырга тиеш.

10. Жирлек бюджеты турындагы карар белән билгеләнә:

жирлек бюджеты керемнәренәң баш администраторлары исемлеге;

бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторлары исемлеге;

чираттагы финанс елына һәм план чорына чыгымнарның ведомство структурасында бюджетлар чыгымнары классификациясенәң бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары һәм чыгымнар төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү;

гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме;

чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

Бюджет чыгымнарының шартлы расланган (расланган) гомуми күләме план чорының беренче елына Жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменәң кимендә 2,5 проценты күләмендә, план чорының икенче елында бюджет чыгымнарының гомуми күләменәң кимендә 5 проценты күләмендә;

чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында билгеләнгән жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары;

чираттагы финанс елыннан һәм план чорының ел артыннан килүче елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелә;

бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан тыш, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән һәм аның нигезендә кабул ителгән Дәүләт Советы муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнгән Жирлекләр бюджетының башка күрсәткечләре.

11. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карар проекты расланган бюджетның план чоры параметрларын үзгәртү һәм бюджет проектының икенче ел план чорының параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына Жирлек бюджеты турында карар проекты план чорының расланган бюджеты күрсәткечләрен төгәлләштерә һәм төзелә торган бюджетның планлаштырылган чорының икенче елы күрсәткечләрен раслый.

Раслана торган бюджетның план чоры түбәндәге параметрларны төгәлләштерүне күздә тотат:

1) чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карар проектының карау предметы булган күрсәткечләренә төгәлләштерүне раслау;

2) жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасының расланган күрсәткечләрен арттыруны яисә киметүне раслау йә аңа жирлек бюджетының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) чыгымнар төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен кертү.

12. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карар проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына тәкъдим ителә:

Россия Федерациясе Бюджет, салым һәм таможня-тариф сәясәтенең төп юнәлешләре, чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең якинча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең көтелүче нәтижәләре;

чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы;

чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең тупланма бюджетының төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет кытлыгының) фаразлары;

жирлек бюджеты проектына аңлатма язуы;

бюджетара трансфертларны бүлүнең методикалары (методикалары проектлары) һәм исәпләре;

чираттагы финанс елы ахырына һәм план чорының һәр елы ахырына муниципаль бурычның югарыгы чиге;

агымдагы финанс елына бюджетның көтелгән үтәлешен бәяләү;

жирлек Советы, жирлекнең Ревизия комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән әлеге органнарның бюджет сметалары проектлары, күрсәтелгән бюджет сметаларына карата район Башкарма комитеты белән каршылыклар барлыкка килгән очракта, тапшырыла;

бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетлары турында закон проектлары;

Россия Федерациясе системасы бюджетларының керем чыганакалары реестры;

Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Уставта билгеләнгән башка документлар һәм материаллар.

13. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектын төзү район Башкарма комитеты тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы, федераль законнар, алар нигезендә кабул ителә торган Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

14. Районның Башкарма комитеты утырышка чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлеге бюджеты турында карар проектын агымдагы елның 15 ноябринан дә соңга калмыйча саракта кертә.

15. Жирлек Советының муниципаль норматив хокукый акты белән билгеләнгән Поселения бюджеты турындагы карар проектын карау һәм раслау тәртибе чираттагы финанс елның 1 гыйнварыннан бюджет турындагы карар үз көченә керүне, шулай ук әлеге карар белән Россия Федерациясе Бюджет кодексының 184.1 статьясы нигезендә күрсәткечләрен һәм характеристикаларны раслауны күздә тотарга тиеш.

16. Жирлек бюджеты турындагы карар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм (яисә) жирлек бюджеты турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елның 31 декабринә кадәр гамәлдә була.

Жирлек бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

17. Жирле үзидарә органнары жирлекләр Жирлек бюджетының баланслылыгын һәм Татарстан республикасы законнарының һәм билгеләнгән федераль законнарны үтәвен, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салу, бюджет процессын гамәлгә ашыру, муниципаль бурычның кытлыгы, күләме һәм структурасы күләмен, жирлекнең бюджет йөкләмәләрен үтәүне тәмин итә.

18. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясе бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы законнар һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә төзелә.

19. Жирлек бюджеты чыгымнары Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган рәвешләрдә гамәлгә ашырыла.

20. Федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, дәүләт хакимиятенәң федераль органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләрен финанслауга жирлек бюджеты чыгымнарын гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

20. 58 статьяның 1 пункттында, 63 статьяның 1 пункттында, 65 статьяның 3 пункттындагы 1 пунктчасында, 67 статьяның 1 пунктчасында, 67 статьяның 1 пункттында, 68 статьясындагы 1 пункттында « район комитеты» сүзләреннән соң «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Нурлат шәһәре муниципаль берәмлегенәң башкарма-боеру органы вәкаләтләрен үтәү турында» сүзләрен өстәргә.

21. Уставның 11, 20, 32, 34, 35, 43, 66, 69, 82, 86 статьяларында «жирлек башкарма комитеты» сүзләрен «район Башкарма комитеты» сүзләренә алмаштырырга.